

**we houden
het veilig**

Uitvoeringsprogramma (UVP) Veenendaal 2025-2026

Introductie

Het Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelrug 2023-2026 is het vierjarig beleidskader waarin wij focus hebben aangebracht en afspraken hebben gemaakt over de inzet en prioriteiten op het gebied van veiligheid. Wij werken samen met vier buurgemeenten (Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede), politie en OM aan het realiseren van de ambitie en voorgenomen doelen. Nu concretiseren we dit beleidskader in een tweejarig Uitvoeringsprogramma (UVP) voor de periode 2025-2026. In dit UVP is opgenomen wat we op de geprioriteerde thema's komende twee jaar doen om de in het IVP vastgestelde doelstellingen te bereiken. Het IVP werd door de gemeenteraad vastgesteld. Het UVP door het college van B&W.

Dit UVP bestaat uit twee delen: een gezamenlijk (basisteam-breed) deel en een lokaal deel. In het gezamenlijk deel (hoofdstuk 1) staat beschreven welke inspanningen we de komende twee jaar verrichten om de ambities op het gebied van ondermijning, digitale veiligheid en maatschappelijke onrust te realiseren.

Naast de gezamenlijke focus op genoemde thema's heeft elke gemeente een eigen lokale aanpak en aanvullende lokale aandachtspunten voor de komende periode in beeld. In het lokale deel van dit UVP worden die beschreven (hoofdstuk 2). Daar waar ook in de lokale onderwerpen overlap zit en/of samenwerking met anderen gemeenten mogelijk is, laten we dat natuurlijk niet onbenut.

Hoewel de focus komende periode op de voorgenomen basisteam-brede én lokale prioriteiten ligt (op deze gebieden investeren we als het ware extra), vindt ook regulier werk op het gebied van veiligheid plaats en worden vaste taken uitgevoerd. De uitdaging is zo adequaat mogelijk in te spelen op (nieuwe) ontwikkelingen zonder aandacht te verliezen voor de structureel relevante vraagstukken.

1. Gezamenlijke prioriteiten

Ondermijning, digitale veiligheid en maatschappelijke onrust zijn de drie prioriteiten waarin we nadrukkelijk samen optrekken met de andere vier gemeenten en waarvoor we de aanpak op basisteam-breed niveau afstemmen en vormgeven. In dit hoofdstuk staat beschreven welke inspanningen we de komende twee jaar verrichten om de ambities op deze drie thema's te realiseren. We vertalen de doelstellingen uit het IVP naar concrete uitvoering en voorgenomen acties of maatregelen.

1.1. Ondermijning

DOELSTELLING

We versterken onze gezamenlijke informatiepositie, zetten beschikbare capaciteit probleemgericht in en maken het zichtbaar moeilijker om criminele activiteiten te ontplooiën in ons gebied.

DIT GAAN WE DOEN

We ontwikkelen de lokale ondermijningsoverleggen in de vijf gemeenten verder door, zodat processtappen in lokale casuïstiek eenduidig worden doorlopen en er voldoende oog is voor het kiezen van efficiënte korte termijn interventies.

We realiseren een gezamenlijk informatiesysteem voor ondermijningssignalen- en casuïstiek.

We ronden het onderzoek naar de mogelijke inzet van gemeentelijk ANPR-toezicht ten behoeve van de aanpak van ondermijning af.

We analyseren bedrijventerreinen op de aanwezigheid van signalen van ondermijning, zodat we hier bij (integrale) controles gericht op kunnen inzetten.

We maken in samenwerking met het RIEC en de politie gebruik van remote sensing (satelliettechnologie) bij het in kaart brengen en analyseren van criminele structuren in het buitengebied.

We vergelijken de APV's en beleidsregels en bepalen wat nodig is om tot een meer eenduidige bestuursrechtelijke aanpak van ondermijning te komen en de impact te vergroten.

We bereiden integrale controles in gezamenlijkheid voor, maken daarbij gebruik van de kennis en expertise van het 'Team Operationele Versterking' van het RIEC Midden-Nederland en zetten extra in op samenwerking met verschillende instanties.

DOELSTELLING

We richten ons op jonge aanwas, om hen bewust te maken van de risico's en gevolgen die gepaard gaan met een criminele carrière.

DIT GAAN WE DOEN

We realiseren in elke gemeente een lokaal jeugdoverleg, waar signalen die betrekking hebben op jonge aanwas worden besproken en integraal worden opgepakt.

We geven voorlichting aan jongeren, ouders en/of scholen om hen te informeren over de risico's die gepaard gaan met criminele activiteiten.

We geven voorlichting aan interne collega's en eerstelijnsprofessionals om hen te informeren over de signalen van jonge aanwas en handelingsperspectief te bieden.

DOELSTELLING

We richten ons op het versterken van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijning.

DIT GAAN WE DOEN

We stellen actief en toegankelijk informatie beschikbaar aan inwoners en ondernemers (door bijvoorbeeld een MMA-campagne) om signalen van ondermijning te herkennen.

We vergroten de meldingsbereid door uniforme en herkenbare meldingsroutes aan te reiken aan inwoners, bedrijven en interne collega's.

We realiseren elk jaar een themasessie (bijv. mensenhandel of zorgfraude) gericht op de weerbaarheid van politiek, bestuur en interne organisaties, bijvoorbeeld tijdens de Week tegen Ondermijning.

1.2. Digitale veiligheid

DOELSTELLING

We versterken de digitale weerbaarheid van inwoners door op laagdrempelige wijze informatie beschikbaar te stellen en kennis en vaardigheden aan te bieden die de kans op slachtoffer-schap verlagen. We hanteren daarbij een brede benadering waarin de doelgroepen senioren, jongeren en ondernemers evenredig aandacht krijgen.

DIT GAAN WE DOEN

We zorgen voor structurele communicatie zodat inwoners en ondernemers regelmatig worden geïnformeerd.

We organiseren een voorlichtingsbijeenkomst/-actie die gericht is op de doelgroep senioren.

We organiseren een voorlichtingsbijeenkomst/-actie die gericht is op de doelgroep jongeren.

We organiseren, in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en het Platform Veilig Ondernemen, een activiteit voor de doelgroep ondernemers.

We zetten samen met de politie in om in contact te komen met (moeilijk bereikbare) jeugd en met hen in gesprek te gaan over digitale veiligheid.

We bieden inwoners een e-learning aan om hen bewust te maken van de gevaren van digitale criminaliteit en hen digitaal weerbaarder te maken.

DOELSTELLING

We onderzoeken de mogelijkheden om een repressieve dadergerichte aanpak te ontwikkelen, dit om vergroot slachtofferschap te voorkomen.

DIT GAAN WE DOEN

We continueren en verbeteren in samenwerking met de politie een dadergerichte aanpak, waar onder andere het voeren van stopgesprekken met daders van digitale criminaliteit onderdeel van uitmaakt.

DOELSTELLING

We werken aan het borgen en delen van de organisatorische kennis en kunde ten aanzien van nieuwe digitale ontwikkelingen en bestuurlijke bevoegdheden.

DIT GAAN WE DOEN

We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de inzet van bestuurlijke handhaving in het digitale domein en implementeren deze waar mogelijk.

We volgen in gezamenlijkheid educatieve bijeenkomsten die gericht zijn op (on)veiligheid in het digitale domein, het bieden van handelingsperspectief en het toepassen van het bestuurlijk instrumentarium.

We versterken de positie van de digitale wijkagent en krijgen (van de politie) actuele informatie en cijfers ten behoeve van onze aanpak.

1.3. Maatschappelijke onrust

DOELSTELLING

We blijven werken aan het vergroten van onze kennis en expertise door het gezamenlijk oefenen en het volgen van opleidingen over (nood)bevoegdheden van burgemeesters, de Wet openbare manifestaties en contra-terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER). Specifieke aandacht is er voor nieuwe (digitale) vormen van maatschappelijke onrust.

DIT GAAN WE DOEN

We sluiten aan bij landelijke en regionale congressen en bijeenkomsten over maatschappelijke onrust en daaraan gerelateerde onderwerpen.

We volgen specialistische opleidingen (zoals jaarlijkse trainingen van het Rijksopleidingsinstituut Radicalisering) en bieden deze opleidingen ook aan bij partners en eerstelijnsprofessionals.

We delen lokale incidenten en gebeurtenissen basisteambreed op ambtelijk en bestuurlijk niveau door het standaard te agenderen voor de basisteam-brede gezagsdriehoek.

We organiseren, met alle leden van de basisteam-brede gezagsdriehoek, een simulatie-training ter preparatie op scenario's van maatschappelijke onrust.

DOELSTELLING

We prepareren ons gezamenlijk op diverse vormen van maatschappelijke onrust door één gezamenlijke handreiking te formuleren die inzicht biedt in onze werkwijze, mogelijke scenario's en bijbehorende bevoegdheden.

DIT GAAN WE DOEN

We werken de handreiking verder uit, waarbij we gebruik maken van de regionale kennis/input, en toetsen deze bij relevante partners.

We actualiseren (waar nodig) de handreiking en delen deze actief met partners.

2. Lokale prioriteiten

Naast de gezamenlijke focus op de drie genoemde thema's heeft elke gemeente een eigen lokale aanpak en aanvullende lokale aandachtspunten in beeld. We werken afzonderlijk aan een aantal eigen doelstellingen. Iedere gemeente heeft immers ook eigen kenmerken, wensen, behoeften en te maken met specifieke vraagstukken.

In dit hoofdstuk is opgenomen met welke lokale focus en voor welke lokale doelen we ons komende twee jaar in Veenendaal inzetten. Het lokale maatwerk zoals vastgelegd in het IVP is verder uitgewerkt. We maken onderscheid tussen een generieke focus op drie rode draden die wij belangrijk vinden door alle thema's heen (2.1.), en extra aandacht en de lokale aanpak op specifiek, verschillende vormen van criminaliteit of onveiligheid (2.2.).

Afbakening en kaders

Qua afbakening geldt dat in het IVP en UVP doelstellingen zijn opgenomen over de openbare orde en het voorkomen of tegengaan en bestrijden van criminaliteit. Veiligheid is een breed thema en beweegt zich ook langs onderwerpen als leefbaarheid en verkeersveiligheid. Zo is toezicht op overlast en ergernissen die de leefbaarheid in de openbare ruimte aantasten een belangrijk element, maar geen onderwerp voor in het IVP of UVP. Het college heeft in 2024 een toezicht- en leefbaarheidsplan vastgesteld om daarmee gericht de BOA-capaciteit in te zetten. We werken nadrukkelijk samen met collega's van Toezicht & Handhaving. Voor verkeer geldt: de inrichting ligt bij team AOV (adviseurs openbare ruimte en vastgoed), handhaving bij de BOA's en politie (basiswerk). Binnen de lokale aanpak komt ook regelmatig de verbinding en samenwerking met nog andere beleidsterreinen aan bod. Zorgen voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving doen en kunnen we zeker niet alleen.

2.1. Rode draden door de thema's heen

Rode draad 1: Aandacht voor preventie en het voorkomen van onveiligheid

We staan in Veenendaal voor een brede benadering in het veiligheidsdomein: preventief waar het kan, repressief waar het moet. De preventie en het voorkomen van onveiligheid, blijft nadrukkelijk aandacht krijgen de komende tijd. Voorkomen is immers beter dan genezen. De doelstellingen in het IVP en UVP richten zich op de openbare orde en het voorkomen of tegengaan en bestrijden van criminaliteit. We dragen ook bij aan het voorkomen van sociale onveiligheid. Niet alleen daadwerkelijke cijfers van meldingen, incidenten en misdrijven maar ook de veiligheidsbeleving en het veiligheidsgevoel zijn belangrijke elementen waarop wij ons baseren.

Wat gaan we doen?

We blijven inzetten op preventie gerichte interventies en acties en dragen via communicatie bij aan de weerbaarheid van inwoners en ondernemers, zodat zij weten hoe ze kunnen voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit. Tegelijkertijd richten we een deel van onze inspanningen op het aanjagen en ondersteunen van partners die onderdeel zijn van de sociale basis. Preventie in het voorveld, bijvoorbeeld door te investeren in sport, gezondheid en welzijn, speelt een belangrijke rol in het verminderen van de aantrekkingskracht van en weerbaar zijn tegen criminaliteit. Door samen, integraal te werken en preventie stevig te verankeren in alle activiteiten, dragen we bij aan een duurzame aanpak waarin de verbinding tussen welzijn, weerbaarheid en veerkracht, en veiligheid centraal staat.

Samenwerking en verbinding:

Er zit binnen deze rode draad dus een belangrijke link met het sociale en maatschappelijk domein. We werken samen daar waar het gaat om generieke én specifieke preventie (bijvoorbeeld gericht op middelen gebruik of op huiselijk geweld en kindermishandeling), de verbinding met scholen, inzet van Veens Welzijn (in het bijzonder van jongerenwerk) en het voorkomen van polarisatie en radicalisering.

Rode draad 2: Focus op wat de inwoner en ondernemer zelf kan bijdragen

Een veilig Veenendaal bereiken we samen. We zijn afhankelijk van inzet en welwillendheid van onze inwoners, ondernemers en partners. We creëren betrokkenheid om de effectiviteit van onze inspanningen te vergroten. Inwoners en ondernemers kunnen veel zelf doen. Daarvoor bieden wij handreikingen aan en faciliteren wij. Onze inzet richt zich op de inwoners en ondernemers in de wijken. Dichtbij en samen met hen en onze maatschappelijke partners zoals de scholen of verenigingen, werken we aan het vergroten van veiligheid.

Wat gaan we doen?

Dit doen we door bijvoorbeeld ondernemers zelf onderdeel en mede-eigenaar te laten zijn van de aanpak tegen ondermijning op de bedrijventerreinen. Daarnaast gebruiken we de Keurmerk Veilig Ondernemen-overleggen voor afstemming over en het realiseren van gerichte, gezamenlijke acties bij actuele veiligheidsissues (bijvoorbeeld een eventuele stijging in HIC- of VVC-feiten). Een ander voorbeeld is het thema Jeugd & Veiligheid, waarbij we ouders en jongeren actief betrekken en we lokale actoren verbinden met professionele partners ten behoeve van een gerichte en duurzame aanpak.

Samenwerking en verbinding:

We werken nauw samen met de wijkmanagers, Veenvesters, Veens Welzijn en andere partners in de wijk. Daar waar het gaat over ondernemers werken we samen met de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal, Winkelstad Veenendaal en de diverse partners binnen de Keurmerken Veilig Ondernemen (KVO's). We maken daarbij ook gebruik van de middelen die het CCV en het Platform Veilig Ondernemen ons ter beschikking stellen om inwoners en ondernemers te laten zien wat ze zelf kunnen doen en in staat te stellen dat ook in de praktijk te brengen.

Rode draad 3: Het voorkomen van jonge aanwas én repressieve inzet in de jeugdketen

In lijn met de focus op preventie, het voorkomen van onveiligheid en het versterken van weerbaarheid, blijft de jeugd ook de komende twee jaar een belangrijke doelgroep. Het is essentieel om in alle thema's blijvend aandacht te besteden aan het voorkomen van 'jonge aanwas'. De basis hiervoor ligt in een goede, integrale samenwerking binnen de jeugdketen, waar we de regie over voeren en die we ook weer verder professionaliseren. Wat dit concreet betekent, leest u in het kader op de volgende pagina.

Wat gaan we doen?

We streven ernaar om jongeren weerbaar te maken en hen te beschermen tegen de verleidingen van een criminele loopbaan. Daarom blijven we investeren in voorlichting op VO-scholen die jongeren bewust maakt van de risico's en gevolgen van criminele activiteiten. Scholen kunnen hiervoor het lesprogramma #Leerlingalert en de voorlichtingslessen van Halt inzetten. Daarnaast onderzoeken we welk voorlichtingsaanbod geschikt is voor leerlingen in groep 7/8 van het primair onderwijs.

Scholen zijn een essentiële partner in de samenwerking binnen Jeugd & Veiligheid. Samen met de scholen en de politie verkennen we de mogelijkheden om een convenant Veiligheid in en rond school af te sluiten. Daarnaast investeren we in een structureel overleg met scholen en politie waarin we trends en ontwikkelingen op het gebied van jeugd en veiligheid delen. We streven naar een integrale samenwerking waardoor we de aard en omvang van de problematiek rondom de jongeren in Veenendaal eerder in beeld hebben en met deze inzichten passende interventies kunnen plegen.

We werken ook nauw samen met de jongerenwerkers van Veens Welzijn. Het doel is dat jongerenwerkers die actief zijn in de wijken, goed zicht hebben op wat er speelt onder de jeugd, waardoor ze vroegtijdig in contact zijn met 'risicovolle' jongeren en hen de nodige ondersteuning kunnen bieden. We zijn continu in gesprek over wat dat vraagt van het jongerenwerk, wat mogelijk is en wat o.a. ook de ontwikkelingen in het veiligheidsdomein richting toekomst voor het jongerenwerk in Veenendaal betekenen.

Samenwerking en verbinding:

Om bovenstaand te realiseren hebben we nadrukkelijk oog voor zorg en werken we nauw samen met het sociale en maatschappelijk domein. Binnen de jeugdketen zijn veel partners vertegenwoordigd: politie, BOA's, jongerenwerk, leerplicht, Halt, CJG, etc.

Inzet vanuit de jeugdketen op het gebied van jongeren en veiligheid:

- ➔ Partners uit de jeugdketen sluiten aan bij de fysieke en online leefwereld van de jongeren zodat we weten wat er speelt. We blijven inzetten op relatie opbouw en vroegtijdig contact met jeugd. We delen proactief signalen van groepsgedrag en zijn alert op mogelijke signalen over jongeren waarbij het opgroeien en opvoeden niet vanzelf gaat. Zo kan vroegtijdig effectieve steun of hulp ingezet worden. Ook zijn we alert op zorgen en/of vermoedens over jongeren die mogelijk een criminele carrière starten of zijn gestart.
- ➔ Ook de komende twee jaar hebben wij de ambitie om de jeugdketen verder door te ontwikkelen en verder te professionaliseren. Dit doen we onder andere door twee keer per jaar een training te organiseren ten behoeve van deskundigheidsbevordering. Op deze manier breiden wij de kennis van professionals binnen de jeugdketen over o.a. risicofactoren voor jeugdcriminaliteit uit. Hierdoor zijn deze partners meer alert op deze risico's en worden signalen tijdig opgepakt. Ook staan we actief in verbinding met andere gemeenten en partners om gebruik te maken van ervaringen of best practices (bijvoorbeeld van gemeenten met Preventie met Gezag-trajecten). Daarnaast houden we onze ogen open om ook zelf kansen te benutten qua subsidies of pilot-trajecten.
- ➔ Er is binnen de jeugdketen blijvende aandacht voor jeugdoverlast en bij problematische jeugdgroepen wordt een groepsaankpak opgestart volgens het 7-stappenmodel. Deze integrale aanpak is geschikt om problematisch groepsgedrag in kaart te brengen en samen met ketenpartners een plan van aanpak op te stellen én uit te voeren om het problematische groepsgedrag te stoppen. De aanpak van problematische jeugdgroepen is van belang voor de veiligheid en leefbaarheid in een buurt én om te voorkomen dat individuele jongeren afglijden in de criminaliteit.

2.2. Extra aandacht voor verschillende vormen van criminaliteit (of onveiligheid)

Op onderstaande thema's of vormen van criminaliteit richten wij ons lokaal (aanvullend op de gezamenlijke aanpak). Inzet op de drie hierboven beschreven rode draden loopt als het ware door deze thema's heen.

Ondermijnende, georganiseerde criminaliteit

De basis van de aanpak tegen ondermijning is dat we het waar mogelijk, willen stoppen. Daartoe wordt doorlopend ingezet op het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid en het verzamelen en verrijken van signalen, om vervolgens te controleren en interventies te plegen. Deze 'core business' is uitgewerkt in een actieagenda ondermijning. Daarin staan de processtappen kort beschreven. We hebben binnen deze aanpak extra aandacht voor signalen over:

→ Lachgas en drugs

We werken volgens een specifieke aanpak (werkwijze en werkafspraken) gericht op drugshandel, waaronder ook lachgas valt. In veel signalen die we ontvangen speelt drugshandel een centrale rol. Dat heeft gevolgen voor de leefbaarheid en veiligheid in de directe omgeving (buurt en wijk). We geven voorrang aan deze signalen en het krijgt qua inzet van capaciteit prioriteit.

→ Mensenhandel en illegale prostitutie

Vanuit het mensenhandel-beleid werken we aan een integrale aanpak die zich richt op verschillende vormen van uitbuiting. We houden branches die gevoelig zijn voor mensenhandel extra in de gaten en signalen van illegale prostitutie pakken we op door controles uit te voeren en de situatie te stoppen. Slachtoffers van mensenhandel krijgen altijd toegang tot hulp en ondersteuning.

→ Criminaliteit op de bedrijventerreinen

We hanteren een risicogerichte aanpak als het gaat om de bedrijventerreinen. Op de bedrijventerreinen zijn we gestart met een campagne signaleer, herken, meld. Dit doen we samen met het KVO en de bedrijvenkring. We proberen vooral de meldingsbereidheid te vergroten. Daarnaast vergroten we onze informatiepositie door o.a. campagnes over meld misdaad anoniem (MMA) en gesprekken met ondernemers over (de risico's van) ondermijning.

→ Zorgfraude of criminaliteit in de zorg

Samen met collega's binnen het sociaal domein geven we een aanpak vorm en spelen we in op concrete signalen. Het thema krijgt pas sinds kort ook bij partners in de strafrechtketen meer prioriteit. We bieden proactief aan ook met hen integrale casuïstiek op te pakken en echt aan de slag te gaan.

Om ondermijnende criminaliteit nog effectiever aan te pakken is informatie en analyse van informatie essentieel. Daarin is steeds meer mogelijk en we willen nieuwe ontwikkelingen die het werk kunnen ondersteunen en faciliteren benutten. Wet- en regelgeving zorgt er ook voor dat we (het werken met) gevoelige informatie goed moeten beschermen. Dit is dan ook een speerpunt en tevens randvoorwaarde om effectief en slagvaardig te werk te kunnen gaan.

Digitale veiligheid

In aanvulling op de basisteam-brede acties in dit UVP, en in lijn met de inzet van de afgelopen periode, bevorderen we digitale veiligheid in Veenendaal door een aantal lokale doelen te stellen.

We blijven investeren in de bewustwording en cyberweerbaarheid van verschillende doelgroepen door middel van gerichte lokale initiatieven en samenwerking met lokale partners.. Daarbij houden we rekening met de verschillende vormen van cybercriminaliteit, variërend van sexting of digitale chantage via nepfilmpjes tot aan marktplaats-fraude en oplichting via WhatsApp. We zetten lokale communicatie in, geven praktische voorlichting en organiseren bijeenkomsten gericht op specifieke doelgroepen. We willen daarin de komende twee jaar wel meer focus aanbrengen en gericht te werk gaan door aan te sluiten bij de behoefte van deze doelgroepen. Daartoe willen we zo veel mogelijk acteren op basis van inzicht in de actuele fenomenen en ontwikkelingen, doen we onderzoek en stemmen we af met bijvoorbeeld de KVO's. Dit moet leiden tot weer meer impact en doeltreffend effect.

Ook willen we digitale veiligheid in de breedte beter integreren in bestaande initiatieven of projecten van andere partijen of teams binnen de eigen organisatie en hier actief op aansluiten. We gaan bijvoorbeeld kijken of we binnen de bestaande seniorenbrief aandacht kunnen besteden aan digitale veiligheid. We blijven ook een aantal bestaande lokale initiatieven realiseren en faciliteren, zoals Hackers de Baas en het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen (met uitbreiding naar een digitale ster). We breiden de 'online veilig' lessen van HALT voor jongeren verder uit en stimuleren scholen om deze lessen af te nemen.

Tot slot richten wij ons, in samenwerking met de veiligheidsregio Utrecht, ook op cybergevolgbestrijding van dreigingen en risico's welke kunnen leiden tot maatschappij-ontwrichtende verstoringen en effecten. Denk bijvoorbeeld aan voorbereiding op een crisis als gevolg van het hacken van (lokale) essentiële processen of infrastructuur. Investeren in cyberweerbaarheid geldt niet alleen voor inwoners, maar ook voor professionals en onszelf.

Maatschappelijke onrust, ongenoegen, polarisatie, radicalisering en extremisme

Basisteam-breed blijven we komende tijd inzetten op een aantal zaken met name ter voorbereiding op eventuele maatschappelijke onrust. We richten ons vanuit veiligheid op het spectrum waarbinnen sentimenten of tegenstellingen in de maatschappij een risico voor de openbare orde en veiligheid worden of geworden zijn. Dan pakken we gedrag of uitingen aan.

We blijven daartoe inzetten op het continueren en versterken van onze informatiepositie en het onderhouden en versterken van de samenwerking in de keten en onze netwerken. Ook blijven we ons lokale handelingsperspectief vergroten en geradicaliseerde of extremistische uitingen, ongewenst gedrag en signalen aanpakken op een passende en proportionele manier.

Maar, nog beter of liever willen we voorkomen dat het zo ver komt. Het liefst wil je uitgaan van maatschappelijke rust in plaats van onrust. Inzet op het tegengaan van polarisering, vergroten van weerbaarheid en het verkleinen van elementen die bijdragen aan een voedingsbodem voor radicalisering en extremisme is belangrijk. Dat is niet, of zelfs juist niet, alleen voorbehouden aan veiligheid. Hier zit een belangrijke link met het sociaal domein (diversiteit & inclusie) en bijvoorbeeld wijkgericht werken in bredere zin. We dragen vanuit veiligheid uiteraard bij aan de

inzet op verbinding, sociale cohesie en weerbaarheid. Daarnaast werken we intern en extern samen aan het vergroten van bewustwording bij maatschappelijke organisaties en professionals d.m.v. trainingen en bijeenkomsten. We leggen hierbij de link met andere onderwerpen en prioriteiten binnen het veiligheidsdomein zoals Jeugd & Veiligheid en Digitale veiligheid.

Structurele aandacht voor 'klassieke criminaliteit' (VVC en HIC)

Veel voorkomende criminaliteit (VVC), high impact crimes (HIC), klassieke criminaliteit: gemeenschappelijke deler is dat deze vormen van criminaliteit op het individu grote impact hebben en een groot gevoel van onveiligheid achterlaten. Ondanks dat we een verschuiving zien van klassieke vormen van criminaliteit naar digitale vormen, en HIC geen aparte prioriteit in het IVP 2023-2026 is, blijven we aandacht houden voor deze onderwerpen.

Dat doen we door in sommige gevallen continu en in andere gevallen alleen wanneer nodig interventies uit te voeren zoals de mobiele alarmsystemen (mobeyes), whatsapp buurtpreventie groepen, overvalscans, het donkere dagen offensief (waarbinnen ook de witte voetjes-acties van de politie past), etc. Daarnaast geldt dat we altijd, daar waar excessen ontstaan en sprake is van een uitzonderlijke piek binnen een bepaalde categorie VVC- of HIC-feiten, samen met politie en OM kijken welke incidentele extra investering en aanpak mogelijk is.

3. Regulier werk en vaste taken

De doelstellingen uit het IVP en de concrete maatregelen in dit UVP gaan in op nieuwe en/of actuele trends en ontwikkelingen. Op deze gebieden investeren we als het ware extra omdat veiligheidsbeelden, actualiteit en ontwikkelingen in de maatschappij daarom vragen. Naast deze inspanningen vindt ook regulier werk op het gebied van veiligheid plaats en worden vaste taken uitgevoerd.

In onderstaand overzicht is een kernachtige beschrijving daarvan gegeven. Daarna volgt ook een overzicht van werkvelden of beleidsterreinen waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan zaken die veiligheid raken en/of overlappen en waar wij nadrukkelijk mee samenwerken.

Binnen het Team Leerbaarheid & Veiligheid zijn veiligheidsadviseurs- en (beleids)medewerkers verantwoordelijk voor:

Het onderhouden van de samenwerking en structureel overleg met o.a. politie en OM

Op lokaal, regionaal en landelijk niveau werken we nadrukkelijk samen met o.a. politie en OM.

We zijn met regelmaat voorzitter van of nemen deel aan een grote diversiteit aan veiligheids-overleggen en/of samenwerkingsverbanden in de veiligheidsketen. Een voorbeeld daarvan is alle inzet rondom de cyclus van lokaal politieoverleg, lokale en basisteam-brede gezagsdriehoeken en de districtelijke- en regionale veiligheidscolleges.

Het ontwikkelen van nieuw (veiligheids)beleid en/of beleidsontwikkelingen volgen

Veiligheidsbeleid wordt ontwikkeld en onderhouden. De voortgang wordt bewaakt, daarover worden actoren geïnformeerd en/of er wordt bijgestuurd. Dat is een continu proces. Daarnaast dragen we bij aan beleidsontwikkelingen die veiligheid raken of waarin veiligheid een rol speelt op lokaal, regionaal en landelijk niveau door actieve deelname in bijv. werkgroepen.

Inzet op ad hoc veiligheidsissues, incidenten en (OOV)casussen

Bij incidenten, veiligheidsissues en/of OOV-problematiek die binnen de eigen gemeente plaats vindt, acteren en handelen we, in samenwerking met veiligheidspartners, direct en/of geven we advies.

Inzet bestuurlijke maatregelen & uitvoeren bevoegdheden burgemeester

We passen instrumenten uit de Gemeentewet, Algemene Plaatselijk Verordening, Opiumwet, wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) bij ordeverstoringen en het tegengaan van ondermijnende criminaliteit (al dan niet direct) toe. We zetten eventueel noodbevoegdheden bij wanordelijkheden in. We adviseren, coördineren en voeren werkzaamheden uit in het kader van de Wet tijdelijk huisverbod, Wet Verplichte Geestelijke gezondheidszorg en de Wet Zorg & Dwang.

Cameratoezicht

We passen de mogelijkheden die Gemeentewet 151c biedt toe door cameratoezicht in het centrumgebied en doormiddel van tijdelijk mobiel cameratoezicht. Daar hoort ook het regelen van de praktische uitvoering, onderhoud en contact met de politie bij.

(Jaarlijks terugkerende) (risico) evenementen, voetbal & demonstraties en manifestaties

Vorbereiding van (grootschalige)evenementen zoals de jaarwisseling, voetbalwedstrijden, koningsdag en lampegietersavond. Organiseren van veiligheid-gerelateerde evenementen zoals de veiligheidsdag en week van de veiligheid. Ad hoc inzet bij (on)aangekondigde demonstraties en manifestaties en eventuele andere specifieke bijeenkomsten of activiteiten.

Wijkgericht werken Veiligheid

Vanuit veiligheid dragen we bij aan het wijkgericht werken door middel van participatie in de KVO's (centrum, Ellekoot, Bruïneplein en bedrijventerreinen). Ook zijn we opdrachtgever en bewaker van de voortgang van Buurtbemiddeling en de Buurtouders (uitgevoerd door Veens Welzijn) en nemen we deel in wijknetwerken en/of aan wijkgerichte activiteiten en initiatieven.

Rampenbestrijding & Crisisbeheersing

Veenendaal heeft een adequate crisisbeheersings- en brandweerorganisatie. De gemeente participeert in de gemeenschappelijke regeling VRU. Het doel van deze regeling is het door de VRU realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crises in de Utrechtse gemeenten.

Het werk op het gebied van openbare orde en veiligheid raakt aan, strekt zich uit tot en/of overlapt met andere beleidsterreinen en taakvelden waar we mee in verbinding staan en mee samenwerken. Over en weer raakvlakken herkennen, elkaar laagdrempelig vinden, ervaringen, trends en ontwikkelingen, signalen en informatie uitwisselen is het startpunt.

Dat doen we uiteraard met in achtneming van geldende privacyregels en wettelijke kaders. Daar waar nodig stellen we daarvoor protocollen vast en laten we een data protection impact assesment (dpia) uitvoeren om te zorgen dat we op een verantwoorde manier met data en informatie omgaan. We willen naar de toekomst toe graag meer datagericht gaan werken. Ook dit vraagt een tijdsinvestering binnen onze werkzaamheden.

Zorg en veiligheid

We leggen structureel de verbinding tussen zorg- en veiligheidsthema's ten behoeve van onder andere de lokale persoonsgerichte aanpak, de Top X aanpak binnen het Zorg en Veiligheidshuis, en de nazorg van ex-gedetineerden. Daarnaast wordt nauw samengewerkt op de thema's jeugd en de groepsaanpak en mensenhandel.

In Veenendaal vindt via de interventieteams 23- en 23+ afstemming plaats om het verschil te maken in de aanpak van mensen met complexe zorg- en veiligheidsproblematiek. Netwerkpartners worden ondersteund door regievoering op de complexe samenwerking rondom deze inwoners. De verbinding tussen de aanpak tegen ondermijning en de persoonsgerichte aanpak krijgt komende 2 jaar extra aandacht.

Toezicht en handhaving

Collega's van toezicht en handhaving maken structureel onderdeel uit van het werk op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Samenwerking met de BOA's en ook met de handhavingsjuristen vindt doorlopend plaats. Toezicht op overlast en ergernissen die de leefbaarheid in de openbare ruimte aantasten is een belangrijk element. Het college heeft in 2024 een toezicht- en leefbaarheidsplan vastgesteld om daarmee gericht de BOA-capaciteit in te zetten.

APV, bijzondere wetten & horeca

De Algemene Plaatselijke Verordening is een belangrijk instrument voor o.a. (handhaven van) de openbare orde en veiligheid en bijzondere wetten stellen regels voor diverse bedrijfsvoeringen zoals de horeca. Het is de taak van de gemeente op naleving daarvan toe te zien. Uitvoering van onze wettelijke taken is een continu proces waarbij nauw samengewerkt wordt tussen de vergunningverleners APV, horeca en evenementen, de medewerkers veiligheid en onze externe veiligheidspartners.

Sociaal & maatschappelijk domein

Binnen het thema samenleving zit veel overlap en verbinding tussen enerzijds het sociaal domein en welzijn (onderwijs, gezondheidszorg, sport, cultuur, e.a.) en anderzijds het veiligheidsdomein. De samenwerking die nodig is in het kader van preventie en jeugd springt eruit. Maar denk ook aan gezamenlijke inzet op het gebied van diversiteit en inclusie, straatintimidatie en discriminatie en (het voorkomen van) polarisering. Of huiselijk geweld en kindermishandeling en het meldpunt personen met onbegrepen gedrag. Ook zijn er raakvlakken met economische zaken en werk & inkomen (denk aan bijv. schuldhulpverlening en inzet vanuit de gemeente gericht op nieuwkomers).

Fysiek domein

Bij ontwikkelingen in de openbare ruimte en bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn fysieke veiligheid én sociale veiligheid belangrijke elementen. De veiligheidsbeleving van inwoners en ondernemers wordt sterk beïnvloed door elementen die met de inrichting en het beheer van de openbare ruimte te maken hebben (verlichting, groen, een schone omgeving, etc.).

4. Budget

Het in het IVP opgenomen beleid en in de het UVP voorgenomen doelen en beoogde resultaten worden gefinancierd uit de daarvoor beschikbare middelen. Onderstaand is bij benadering een overzicht van hoe een deel van het veiligheidsbudget verdeeld wordt over de genoemde prioriteiten en thema's voor de komende twee jaar. Voor een compleet beeld van de financiën t.b.v. veiligheid (incl. bijvoorbeeld crisisbeheersing, zorg & veiligheid e.d.) verwijzen we graag naar de reguliere P&C cyclus (o.a. kadernota en programmabegroting).

ONDERWERP	JAARLIJKSE KOSTEN
Gemeentelijke bijdrage IVP Heuvelrug (€0,15 per inwoner): bestemd voor de aanpak en inzet t.b.v. de 3 gezamenlijke, basisteam-brede prioriteiten	€10.000,-
Lokale aanpak jeugd & veiligheid	€10.000,-
Lokale aanpak ondermijning	Wordt gefinancierd vanuit apart vrijgemaakt lokaal ondermijningsbudget.
Lokale aanpak digitale veiligheid	€10.000,-
Lokale aanpak radicalisering en extremisme	Wordt gefinancierd vanuit de door het Rijk verstrekte versterkingsgelden.
Borging en reguliere inzet klassieke criminaliteit (VVC & HIC)	€10.000,-
Werkbudget voor veiligheid-brede activiteiten, bijeenkomsten en communicatiemateriaal zoals bijv. de week van de veiligheid, een veiligheidsdag en de veiligheidskrant.	€10.000,-

Colofon

Het Uitvoeringsprogramma (UVP) Veenendaal 2025-2026 is een samenwerking tussen: gemeenten Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Wijk bij Duurstede & Politie en OM.